

زنگ بورس

قسمت هفتم

مروری بر برخی
مفاهیم بورس
(بخش اول)

مروری بر برخی مفاهیم بورس (بخش اول)

شاخص کل

شاخص کل در بین فعالان بازار و سرمایه‌گذاران یکی از پرکاربردترین شاخص‌هاست. این شاخص بیانگر سطح عمومی قیمت و سود سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس است، به عبارت دیگر تغییرات شاخص کل بیانگر میانگین بازدهی سرمایه‌گذاران در بازار سرمایه است. عدد این شاخص به صورت واحد بوده و تنها تغییرات شاخص به درصد برای سرمایه‌گذاران مفهوم دارد.

برای درک ساده‌تر مفهوم شاخص کل، فرض کنید که شما از تمام شرکت‌های بورسی به تعداد مساوی خریداری کنید. در این صورت تغییرات شاخص کل بورس به درصد، برابر با میزان بازدهی سبد سهام شما خواهد بود. این شاخص در سال ۱۳۶۹ با عدد ۱۰۰ شروع به کار کرد.

عدد شاخص کل را در صفحه اول سایت مدیریت فناوری بورس تهران به نشانی www.tsetmc.com می‌توان مشاهده نمود.

The screenshot shows the TSETMC website interface with several data tables. The top table is titled 'شاخص کل' (Total Index) and lists various market indicators. Below it are tables for 'بازار سرمایه بورس در یک نگاه' (A glance at the capital market) and 'بازارهای بورس' (Stock markets).

شاخص کل	تغییر	بازار سرمایه بورس در یک نگاه
شاخص کل	1,491,227.88	شاخص کل
شاخص کل (معدوم)	302,242.34	شاخص کل (معدوم)
شاخص کل (معدوم)	440,108.32	شاخص کل (معدوم)
شاخص کل (معدوم)	2,926,231.08	شاخص کل (معدوم)
شاخص کل (معدوم)	1,979,326.81	شاخص کل (معدوم)
شاخص کل (معدوم)	1,125,787.03	شاخص کل (معدوم)
شاخص کل (معدوم)	2,824,570.88	شاخص کل (معدوم)

نماد

http://tsetmc.ir

نماد	قیمت پایانی
فارس	22,600
فولاد	15,390
وبارس	3,960
فملی	28,230
شستا	24,660
شپنا	24,130
وبملت	25,770

عبارت است از نام اختصاری شرکت‌ها که برای سهولت شناسایی و دسته‌بندی آن‌ها در بورس مورد استفاده قرار می‌گیرد. به عنوان مثال شرکت ملی مس ایران با نماد «فملی» یا پالایشگاه نفت بندرعباس با نماد «شبندر» معرفی می‌شوند. معمولاً حرف اول در یک «نماد» نشان‌دهنده صنعت مربوطه و بخش دوم خلاصه‌ای از نام شرکت است به عنوان مثال «غمینو» نماد شرکت صنایع غذایی مینو شرق است. برخی از شرکت‌ها نیز نمادشان برگرفته از اسمشان است. به عنوان مثال نماد «آپ» برگرفته از نام آسان پرداخت، یا نماد «برکت» نماد شرکت گروه دارویی برکت است.

توقف نماد

گاهی اوقات، معاملات سهام برخی شرکت‌ها در بورس بصورت موقت، متوقف می‌شود. عمدتاً بورس زمانی نماد یک شرکت را متوقف می‌کند که رویدادی حائز اهمیت درخصوص آن شرکت اتفاق افتاده باشد، به نحوی که این رویداد بتواند موجب افزایش یا کاهش بیش از اندازه قیمت سهام شرکت شود. برای مثال، قبل از برگزاری مجمع سالانه شرکت، نماد آن شرکت متوقف می‌شود، زیرا در مجمع سالانه، سود سهامداران مشخص خواهد شد و این موضوع، می‌تواند بر قیمت سهم بعد از مجمع، تأثیر زیادی داشته باشد. طبیعتاً توقف نماد، به سرمایه‌گذاران اجازه می‌دهد تا پس از انتشار اطلاعات کامل و شفاف شدن وضعیت شرکت، در شرایط یکسان و عادلانه، درخصوص خرید، فروش و یا نگهداری آن سهم تصمیم‌گیری کنند. علاوه بر مجمع عمومی عادی سالانه، برگزاری مجمع عمومی فوق‌العاده (عمدتاً با موضوع افزایش سرمایه) نیز مشمول توقف نماد می‌شود، هم‌چنین "افشای اطلاعات با اهمیت در گروه الف" و "افشای اطلاعات با اهمیت در گروه ب" توسط شرکت‌ها هم موجب توقف کوتاه نماد می‌گردند.

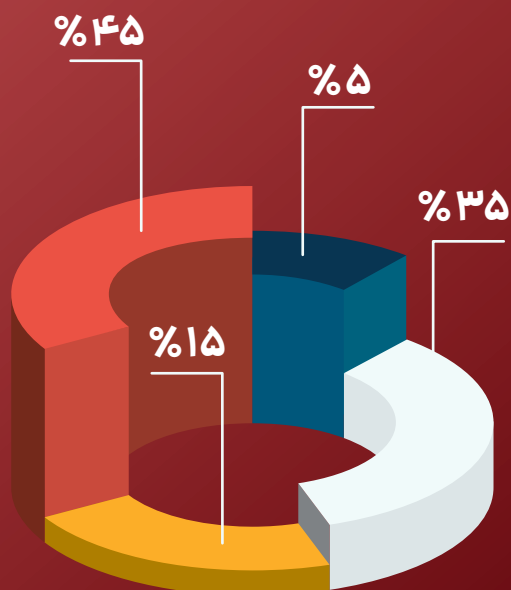
دامنه نوسان

به مقدار مجازی که هر سهم می تواند طی یک روز در آن بازه تغییر قیمت دهد، دامنه نوسان گویند که در حال حاضر این مقدار برای سهام در بورس و فرابورس ۵٪ است. برای شرکت هایی که در بازار پایه فعال هستند بسته به نوع بازار زرد، نارنجی و قرمز به ترتیب ۳، ۲ و ۱ درصد است. در نمادهایی که بازارگردان دارند یا نمادهای حق تقدم این دامنه می تواند باشد. در بازه های زمانی و پس از رویدادهای خاص که ناظر بازار تشخیص بدهد، این دامنه نوسان از نمادها حذف می شود تا بنا به مکانیزم عرضه و تقاضا، قیمت واقعی سهم مشخص گردد.

پرتفوی

پرتفوی یا پرتفولیو، یک واژه فرانسوی است و به مجموعه یا سبدی از دارایی های مالی گفته می شود. به بیان دیگر پرتفوی ترکیبی مناسب از سهام یا سایر دارایی هاست که یک سرمایه گذار آن ها را خریداری کرده است. هدف از تشکیل سبد سهام، کاهش ریسک غیرسیستماتیک سرمایه گذاری است؛ بدین ترتیب، سود یک سهم می تواند ضرر سهام دیگر را جبران کند. پرتفوی به صورت مستقیم توسط سرمایه گذاران نگهداری شده یا به وسیله سبدگردان های حرفه ای مدیریت می شود.

ارزش اسمی و ارزش بازاری

ارزش اسمی همان قیمت اولیه سهم در بازار اولیه است که در کشورمان برابر با ۱۰۰ تومان است. همانطور که از عنوان آن پیداست، این فقط بدین معناست که شرکت در روز نخست، هر سهم خود را ۱۰۰ تومان تعیین نموده است. پس از آن قیمت سهام چه در بورس باشد و چه نباشد با ارزش بازاری معامله می شود. حتی در عرضه های اولیه نیز معاملات به ارزش بازار هستند.

ارزش ذاتی

ارزش ذاتی به ارزش واقعی سهام یک شرکت یا یک دارایی اطلاق می شود که بر پایه بررسی تمامی ابعاد کسب و کار مورد نظر، از جمله صورت های مالی، پتانسیل رشد سودآوری شرکت در سال های آینده و لحاظ دارایی های مشهود و نامشهود انجام گرفته است. این ارزش توسط تحلیلگران بنیادی و مالی مورد محاسبه قرار می گیرد و ممکن است برای یک سهم اعداد متفاوت با مفروضات متفاوتی باشد.

کد معاملات یا کد بورسی

عبارتست از کدی ثابت که به سهامداران اختصاص داده می شود تا در هنگام خرید و فروش سهام از آن استفاده کنند. این کد متشکل از سه حرف اول نام خانوادگی افراد به همراه ۵ رقم است که در معاملات سهام کارکردی مشابه شماره حساب در نقل و انتقالات بانکی را دارد. به هر سهامدار یک کد بورسی تعلق می گیرد.

نجف ۵۲۴۶۲

کما ۳۷۸۹۶

رجب ۰۱۷۹۳

ارزش خالص دارایی NAV

مفهوم ارزش خالص دارایی (NetAssetValue) در واقع ارزش روز همه دارایی‌ها شامل سهام، مطالبات سود سهام، ملک، اوراق با درآمد ثابت و... پس از کسر ارزش روز بدهی‌ها است. اصطلاح NAV معمولا شرکت‌های سرمایه‌گذاری، صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک، صندوق‌های شاخصی، ETFها و سبدهای اختصاصی به کار می‌رود.

بازار اولیه

بازار اولیه زمانی شکل می‌گیرد که دارایی برای بار اول مورد معامله قرار می‌گیرد. در این بازار شرکت‌ها به طور مستقیم سرمایه مورد نیاز خود را از طریق فروش سهام به مردم تأمین می‌کنند که این کار در قالب پذیره‌نویسی صورت می‌گیرد. پذیره‌نویسی از طریق بانکی که نماینده شرکت است یا سایر مؤسسات مجاز صورت می‌پذیرد.

بازار ثانویه

دارایی‌هایی که ابتدا در بازار اولیه مورد معامله قرار گرفته است در بازار ثانویه مورد معامله مجدد قرار می‌گیرد و نمونه آن در کشور ما بورس است.

